

Helse- og omsorgskomiteén

Forbrukerrådets innspill til 1) representantforslag om å sikre norsk legemiddelberedskap gjennom nasjonal produksjon og forpliktende beredskapsavtaler og 2) representantforslag om ei offensiv satsing på norsk legemiddelproduksjon – og beredskap

Forbrukerrådet ønsker en styrking av beredskap på medisiner i Norge

I forbindelse med behandlingen av representantforslagene ønsker vi å vektlegge behovet for egenproduksjon av medisiner og legemidler i Norge i kombinasjon med styrket nordisk og europeisk samarbeid, samt lagring av virkestoffer. Dette vil kunne sikre bedre tilgang til medisiner og legemidler.

Forbrukerperspektiv og behov for bedre informasjon

I tillegg ønsker vi å peke på et forbrukerbehov som vi har fremmet siden 2019¹²:

At det opprettes en liknende løsning som den svenske, hvor informasjon om alle apotekers lagerstatus er samlet på ett sted (Felleskatalogen). Et godt varslingsystem bør gi pasienter som er avhengige av legemidler oppdatert informasjon om hvor de kan kjøpes. Et slikt system vil gjøre det enklere for pasienter å finne nødvendige medisiner og bidra til økt trygghet i en situasjon med hyppigere legemiddelmangel.

Bakgrunn for ønsket om økt beredskap

Legemiddelmangel er et globalt problem. Noen trender øker sårbarheten for mangel på medisiner; økt importbehov (grunnet lite egenproduksjon), komplekse verdikjeder og reduksjon i lagerhold (som anses som lite kostnadseffektivt). Dette er kjente trender fra flere markeder, men konsekvensene er særlig alvorlige fordi dette gjelder kritiske varer som er avgjørende for liv og helse.

¹ [Vil få medisinen frem til dem som trenger den – Forbrukerrådet](#)

² [Forbrukerrådet etterlyser fortgang i arbeidet med felles register for medisinbeholdning – Forbrukerrådet](#)

Norge har nesten ingen egenproduksjon av medisiner. Virkestoffene produseres i stor grad i andre land, slik som India og Kina.

Mange medisiner har bare to eller tre råvareleverandører. Dette gir de store selskapene mer kontroll, og ofte hemmeligholdes det hvor råvarene kommer fra. Men hemmeligholdet kan ha store konsekvenser og gjør det krevende å forutse hvor store konsekvenser en forsyningssvikt får og hvilke medisiner som blir rammet. Dersom én råvareleverandør får problemer, kan hele verdensmarkedet kollapse.

Flere ganger har det vært svikt på produksjonsstedet eller i transporten av legemidler som fører til at det blir mangel. Det har også vært dårlig kommunikasjon ved brann og andre ulykker ved fabrikkene, noe som har gjort det vanskelig å sørge for annen leveranse.

Knapphet på virkestoffer og andre råvarer som det er behov for i produksjon av viktige legemidler kan påvirke norske forbrukeres tilgang til nødvendige medisiner. Norge og Europa er i stor grad avhengig av import av ulike medikamenter fra noen få store produsentland som Kina og India. Under koronapandemien ble det i en periode innført eksportrestriksjoner på en rekke farmasøytiske ingredienser og legemidler fra India.

Pandemi, økt geopolitisk usikkerhet, globale handelskonflikter, krig i Europa og Midtøsten, og konsekvenser av klimaendringer, har aktualisert behovet for å styrke beredskapen.

Avsluttende merknad

Myndighetene må nå prioritere tiltak som styrker legemiddelberedskapen. Tilgang til nødvendige legemidler er en grunnleggende forutsetning for god helse i befolkningen.

Det er derfor avgjørende at det tas konkrete grep for å sikre stabil tilgang til legemidler. Å styrke legemiddelberedskapen handler om å beskytte liv og helse, og må behandles som et høyt prioritert samfunnsansvar.

[Vennlig hilsen](#)

Forbrukerrådet

Mette Fossum, Direktør

Aysha Grönberg, Fagsjef Mat og helse